

Національний
банк України

Прогрес в удосконаленні індикаторів грошового та валютного ринків

*Олександр Арсенюк
Департамент відкритих ринків*

Київ, 19 лютого 2020

Операції НБУ з похідними: інструменти

процентні деривативи (в рамках процентної політики НБУ)

процентний своп (IRS) – FIX vs UIIR

валютні деривативи (в рамках валютних інтервенцій НБУ)

форвард
з
поставкою
базового
активу (FA)

форвард без
поставки
базового
активу (NDF)

«звичайний
своп»
обидві «ноги» з
поставкою
базового активу
(вже є в лінійці
інструментів НБУ)

«спеціальний
своп» (SSW)
I «нога» – купівля
НБУ валюти з
поставкою
II нога – продаж
валюти на умовах
NDF

опціон

-
-
- 1. Індикатори грошового ринку***
  - 2. Індикатори валютного ринку*

Удосконалення UIIR як головного бенчмарка грошового ринку

UIIR O/N за кредитами та депозитами тах відповідає принципам IOSCO

Надійний бенчмарк – необхідна умова для:

- розвитку ринку похідних інструментів
- розвитку інструментів з плаваючою ставкою

Що вже зроблено

- *Проведено внутрішню оцінку відповідності UIIR O/N за кредитами та депозитами принципам IOSCO*
- *Розроблено дорожню карту приведення UIIR O/N у відповідність принципам IOSCO*

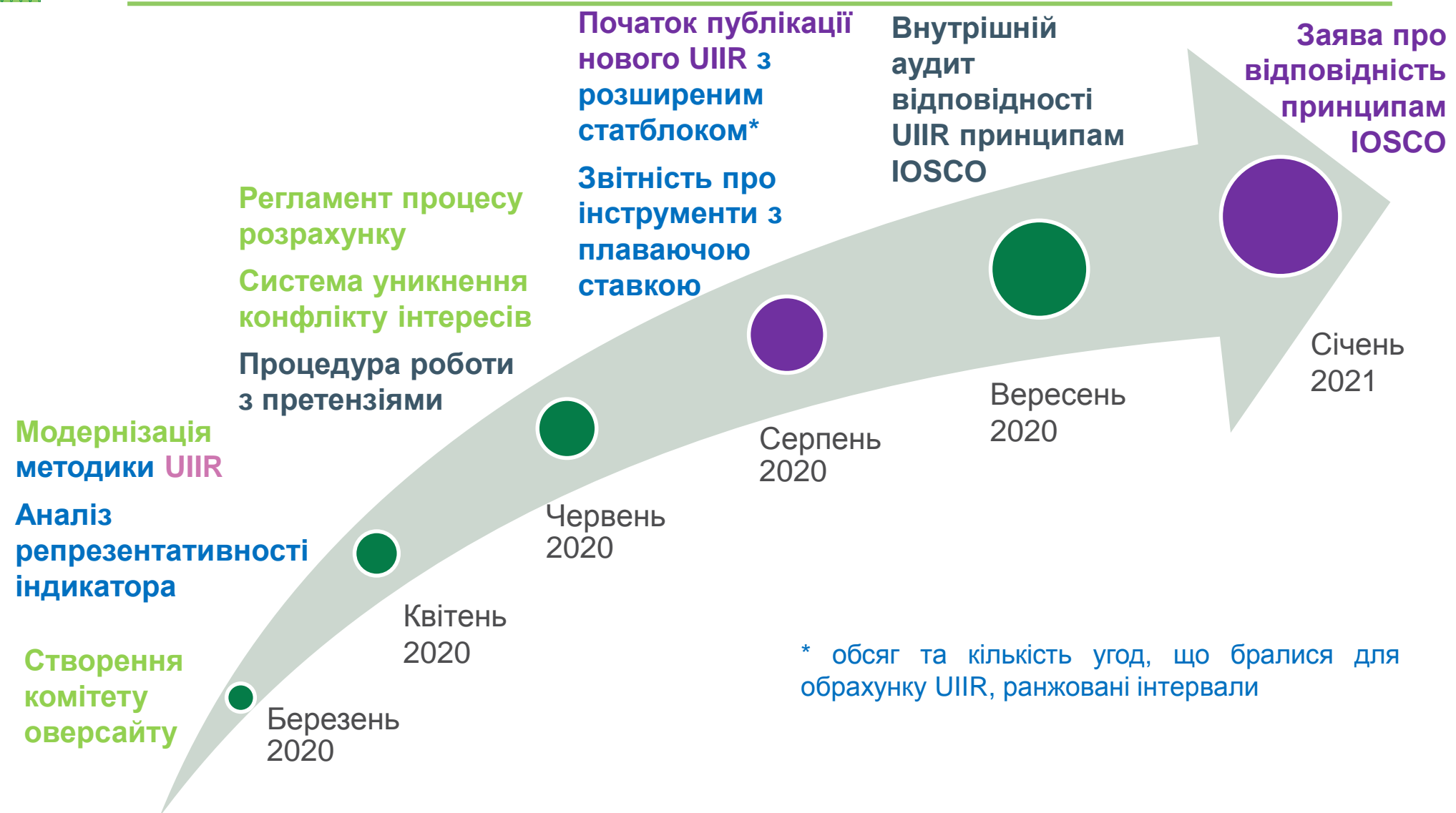

Наступні кроки

1. Вжити заходів щодо максимального наближення UIIR O/N за кредитами та депозитами принципам IOSCO
2. Підготувати та оприлюднити Заяву про відповідність нового бенчмарка принципам IOSCO

Рoad-мep пpивeдeння UIR O/N y вiдпoвiднiсть до пpинципiв IOSCO

* обсяг та кількість угод, що бралися для обрахунку UIR, ранжовані інтервали

Український індекс міжбанківських ставок (UIIR): As Is

Український індекс міжбанківських ставок (UIIR) – розрахункове значення вартості гривневих грошових ресурсів на міжбанківському ринку України

❑ Джерело даних для розрахунку:

Торгівельно-інформаційні системи

❑ Необхідні умови для розрахунку:

1. *Min 5 угод та min 3 контрагента*
2. *Інформація про угоди надана ТІС до НБУ до 9 години ранку*

❑ Категорії розрахунку:

кредити та депозити

угоди своп (грн./\$)

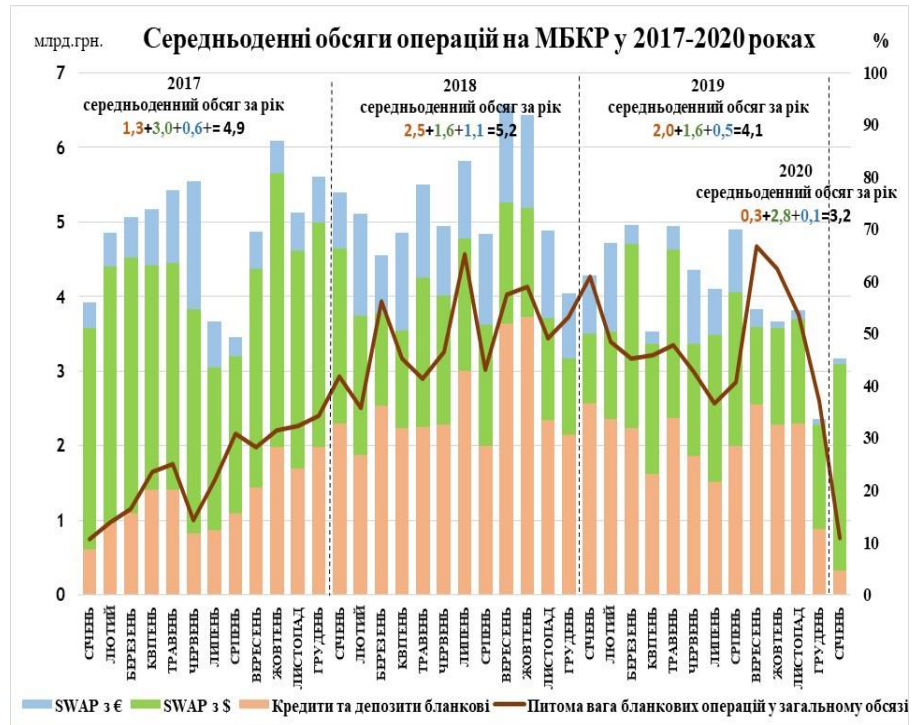
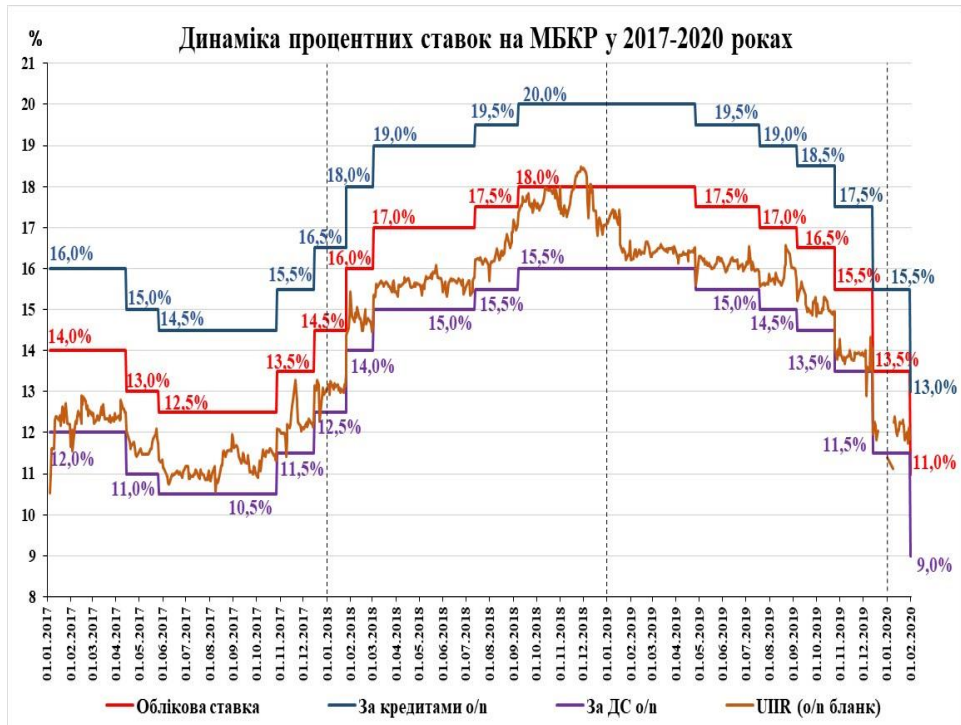
❑ Терміни: o/n, 1W, 2W, 1M, 3M

❑ Методика розрахунку:

1. **Відсікання «очевидних» аутлайєрів** – 5% угод зверху та знизу ряду з *тах та тін* ставками;
2. **Відсікання «ординарних» аутлайєрів** – угод із ставками, які відхиляються від середньоарифметичного значення ставки ряду угод, що лишився, більш ніж на два стандартних відхилення;
3. **Розрахунок UIIR** – звичайне середньоарифметичне значення отриманого ряду угод

Оприлюднення індексу UIIR за відповідний робочий день здійснюється до 10 години наступного робочого дня на сторінках Офіційного інтернет-представництва НБУ

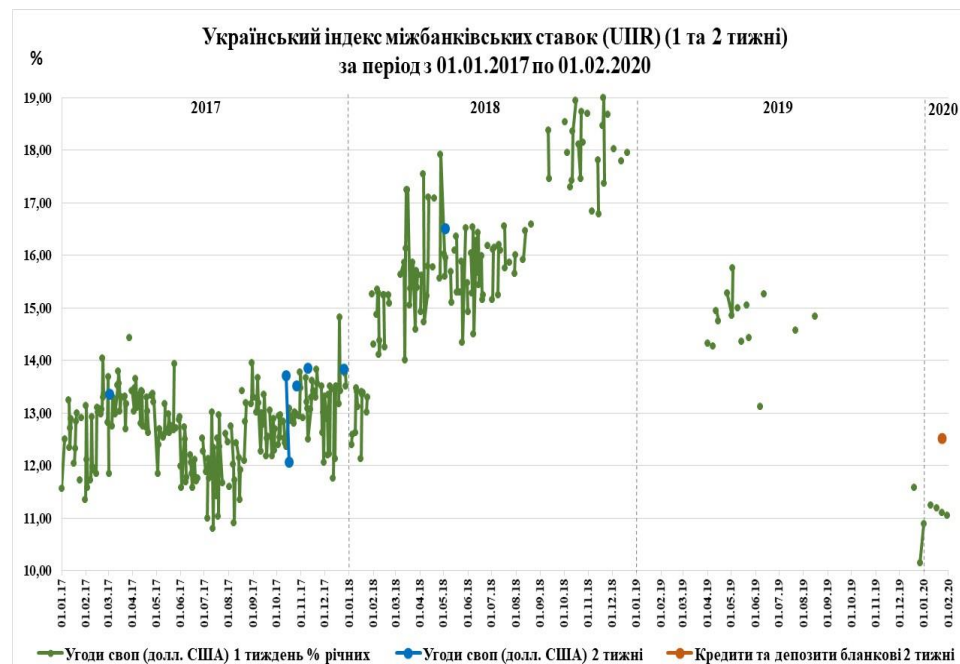
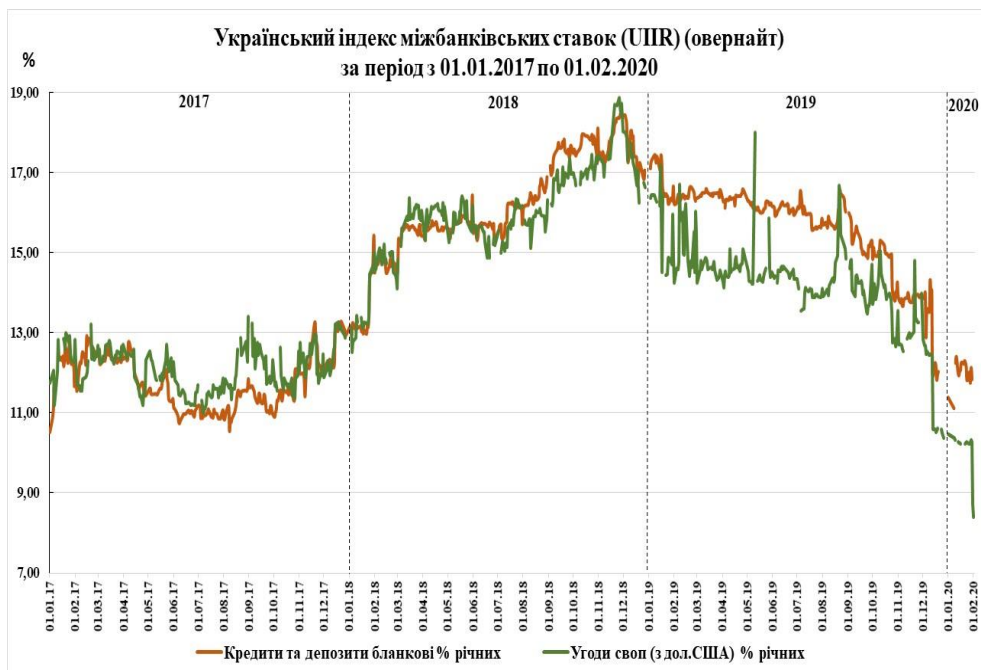
Стан міжбанківського кредитного ринку

Основні тренди

- значний профіцит ліквідності зумовив зменшення у 2019р. та у січні 2020р. активності на міжбанківському кредитному ринку через обмежений попит на ресурси
- UIR (бланковий) за таких умов тяжіє до нижньої межі коридору ставок овернайт, однак тісно корелює із змінами облікової ставки
- на ринку міжбанківських ресурсів простежувалася тенденція до збільшення питомої ваги бланкових угод в загальному обсязі операцій – з 24% у 2017 р. до **50%** у 2018-2019 рр. Однак, у січні 2020 р. питома вага бланкових угод істотно зменшилася – до 9%

Динаміка Українського індексу міжбанківських ставок (UIIR)

UIIR овернайт

- UIIR O/N розраховується зазвичай регулярно як за банковими угодами, так і за угодами своп
- UIIR O/N банковий у 2019 р. не розраховувався 6 разів, з початку 2020р. 2 рази – через недостатню кількість угод
- UIIR O/N своп у 2019р. не розраховувався 15 разів, з початку 2020р. 4 рази – переважно через вплив додаткових вихідних днів у США або в Україні

UIIR 1W та 2W

- UIIR за кредитами та депозитами банковими жодного разу в історії не розраховувався на термін 1W, 24 січня 2020 р. вперше в історії розраховувався на термін 2W
- UIIR своп до середини 2018р. регулярно розраховувався на термін 1W і інколи – 2W
- з середини 2018р. UIIR своп на термін 1W і інколи – 2W обраховується вкрай рідко

Український індекс міжбанківських ставок (UIIR): *To Be*

Модернізація методики UIIR

UIIR – це лише O/N бланковий!

Решта – розрахункові індикатори під іншим «брендом»

Прозора процедура перегляду методики:

думка кожного буде уважно розглянута

Система оцінки правдоподібності даних:

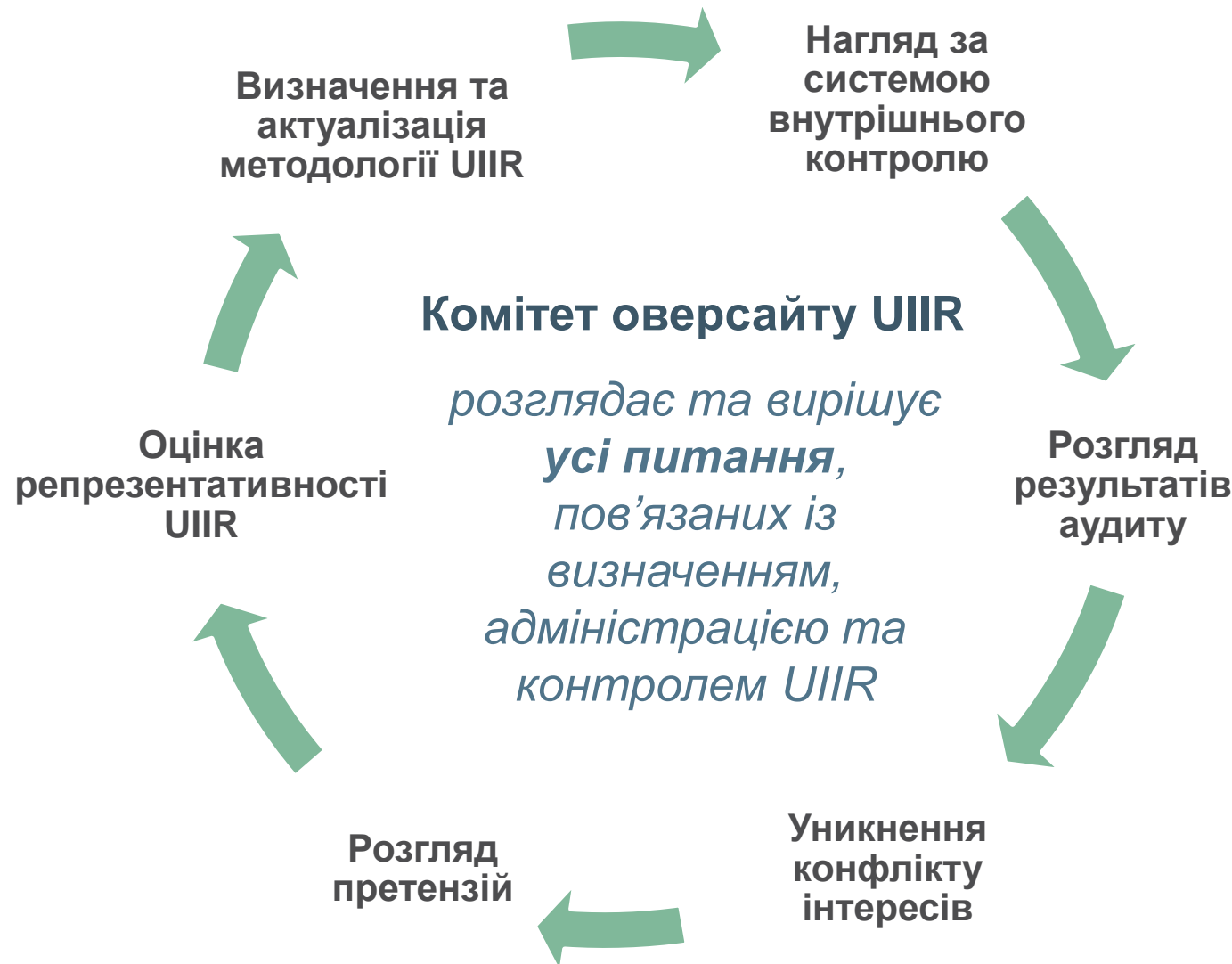
«сміття» до розрахунку не братиметься

На випадок неможливості розрахунку існує бек-ап механізм:
розраховується на основі різниці облікової ставки та середнього відхилення від неї UIIR

Політика поводження з помилками:
прозорі правила виправлення помилок

Комітет оверсайту UIIR: мета та завдання

Склад Комітету оверсайту 7 осіб

4 представника НБУ

+

3 представника від ринку

Ваші пропозиції?

Комітет оверсайту UIIR: порядок формування та склад

Представники НБУ 4 особи

Визначаються НБУ (за посадою)

- ✓ можуть входити члени правління та керівники структурних підрозділів
- ✓ не можуть включати представників підрозділів, які залучені до питань адміністрування та обрахунку UIIR

Зовнішні представники 3 особи

Номінуються Контактною групою грошового та валютного ринків

- ✓ висунення кандидатур членами Контактної групи
- ✓ голосування під час засідання через використання електронних сервісів

Вносяться на розгляд Правління НБУ

Термін повноважень 2 роки

Функції секретаріату Комітету оверсайту UIIR виконує **Департамент відкритих ринків**

-
-
- 1. Індикатори грошового ринку*
  - 2. Індикатори валютного ринку*

Індикатори валютного ринку: (не) потрібен ще один?

Переоцінка номінованих у валюті активів та зобов'язань

Розрахунки за результатами ринкових угод (у т.ч. NDF)

- ✓ Офіційний курс грн. до іноземних валют*
- ✓ Довідкове значення курсу грн./\$ на 12-00*

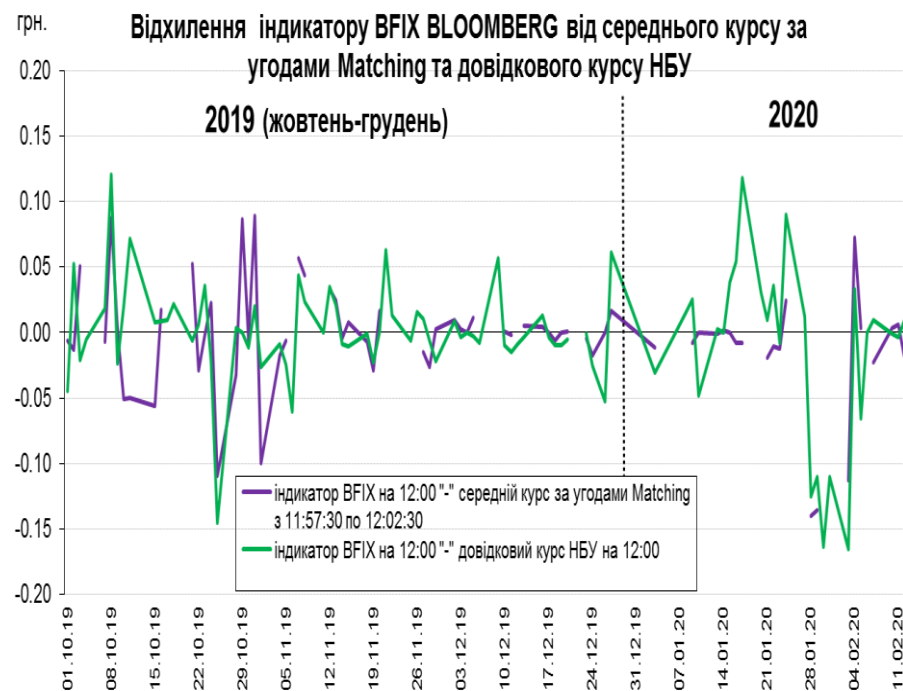
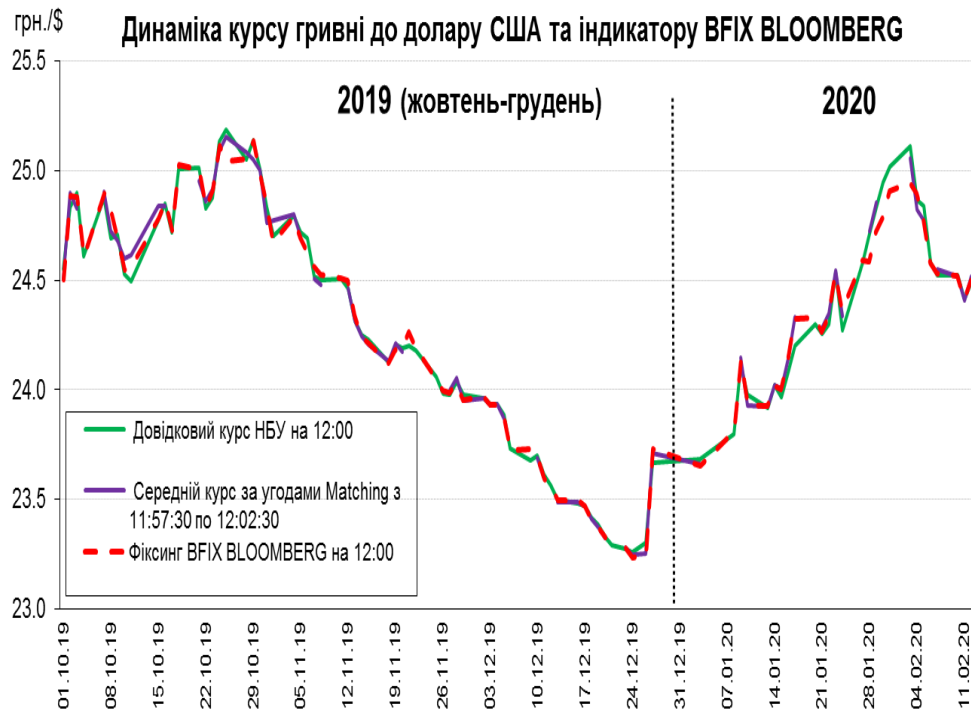
Новий індикатор від НБУ на основі фіксингу?

- Bloomberg BFIX**
- WM/Reuters **

* обраховуються НБУ як середньозважені значення раз на день

**обраховуються ТІС на основі фіксингу щопівгодини/щогодини

Індикатори валютного ринку: порівняння індикатора Bloomberg BFIX та довідкового курсу грн./\$

Основні тренди

- у 2019 році відхилення індикатору BFIX, розрахованого Bloomberg на 12:00, від довідкового курсу НБУ та від середнього курсу за угодами Matching (у проміжку з 11:57:30 по 12:02:30) у середньому становило **0,2** коп.
- у 2020 році відхилення індикатору BFIX, розрахованого Bloomberg на 12:00, від довідкового курсу НБУ у середньому становило **1,2** коп., від середнього курсу за угодами Matching (у проміжку з 11:57:30 по 12:02:30) – **1,9** коп.

Фіксинги від НБУ та ТІС: порівняння переваг

НБУ

Індикатори валютного ринку

ТІС

- ✓ можливість оперативно і гнучко коригувати методологію (на підставі пропозицій Контактної групи)
- ✓ до розрахунку беруться угоди з обох ТІС
- ✓ оперативне і безоплатне розповсюдження індикаторів
- ✓ можливість приведення у відповідність до IOSCO

- відпрацьована методологія – єдина для бенчмарків по усім валютам
- авторитетний у світі бренд адміністратора індикаторів
- вже відповідають принципам IOSCO

Індикатори грошового та валютного ринків: *питання до обговорення*

Будь ласка, висловіть свою думку з наступних питань:

- ✓ *можливість використання UIIR як провідного індикатора грошового ринку, зокрема – при укладанні угод IRS*
- ✓ *можливість використання існуючих індикаторів валютного ринку для укладання угод NDF*
- ✓ *доцільність запровадження розрахунку Національним банком індикатора валютного ринку на основі фіксингу поруч/замість існуючими/існуючих індикаторів*

Додатки

Принципи для фінансових індикаторів IOSCO: основне

Принципи IOSCO для фінансових індикаторів (ФІ)

- ✓ розроблені для підвищення надійності ФІ і оприлюднені у 2013 р.
- ✓ являють систему стандартів, які мають застосовуватися залежно від особливостей ФІ
- ✓ охоплюють механізми управління, забезпечення якості та відповідальності при формуванні ФІ
- ✓ уключають 19 принципів, згрупованих у 4 групи
- ✓ центральні банки не підпадають під обов'язкову дію цих принципів, але багато з них дотримуються їх добровільно

Управління (5 принципів)

забезпечують цілісність процесу формування індикатора та уникнення конфлікту інтересів

Якість індикатора (5 принципів)

фокусуються на якості та достовірності індикатора, відповідності ринковим реаліям

Якість методики (5 принципів)

фокусуються на якості, достовірності та прозорості методик, у т.ч. при внесенні змін

Підзвітність (4 принципи)

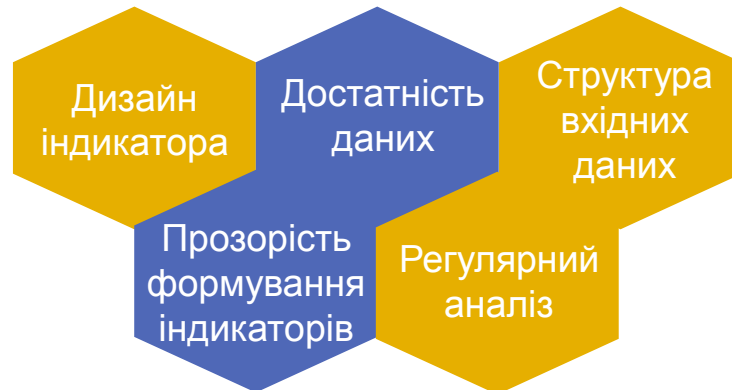
фокусуються на процесах роботи з претензіями, стандартах документування та аудиті

Принципи IOSCO та відповідність ним UIIR O/N за кредитами та депозитами

Управління

Якість індикатора

Якість методики

Підзвітність

Повністю відповідає – 0

Відповідає значною мірою – 5

Частково відповідає – 5

Повністю не відповідає – 8

Не застосовується – 1

Приведення UIR O/N у відповідність до принципів IOSCO: що необхідно зробити

Управління

- Розробити бек-ап механізм
- Визначити політику поводження з помилками
- Регламентувати процес розрахунку
- Оптимізувати джерело даних
- Розробити систему уникнення конфлікту інтересів
- Створити Комітет оверсайту

Якість індикатора

- Визначити як бенчмарк один індикатор
- Проводити регулярний аналіз репрезентативності індикатора
- Удосконалити звітність про інструменти з плаваючою ставкою та деривативи
- Розробити систему оцінки правдоподібності вхідних даних
- Публікувати дані про обсяг та кількість угод, що бралися для обрахунку

Якість методики

- Розробити процедуру перегляду методики розрахунку, яка б включала:
  - процедуру збору пропозицій до змін*
  - процедуру завчасного ознайомлення із майбутніми змінами*
  - процедури збору зауважень та реакцію на них*
  - процедури перехідного періоду*

Підзвітність

- Розробити процедуру роботи з претензіями
- Запровадити аудиторські перевірки на предмет виконання принципів IOSCO